

Υπόθεση T-19/01

Chiquita Brands International, Inc. κ.λπ.

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Κοινή οργάνωση των αγορών — Μπανάνες — Αγωγή αποζημιώσεως — Κανονισμός (ΕΚ) 2362/98 — Συμφωνία περί ιδρύσεως του ΠΟΕ και συνημμένες συμφωνίες — Συστάσεις και αποφάσεις του Οργάνου Διακανονισμού των Διαφορών του ΠΟΕ»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (πέμπτο πενταμελές τμήμα) της 3ης Φεβρουαρίου 2005 II - 321

Περίληψη της αποφάσεως

1. Διαδικασία — Εισαγωγικό δικόγραφο — Τυπικά στοιχεία του δικογράφου — Λεπτομερής περιγραφή του αντικειμένου της διαφοράς — Συνοπτική έκθεση των προβαλλομένων ισχυρισμών — Αγωγή σκοπούσα στην αποκατάσταση των προκληθεισών από κοινοτικό όργανο ζημιών — Ελάχιστες απαιτήσεις
(Κανονισμός Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, άρθρο 44 § 1, στοιχ. γ')

2. Εξωσυμβατική ευθύνη — Προϋποθέσεις — Παράνομος χαρακτήρας — Ζημία — Αιτιώδης σύνδεσμος — Δυνατότητα επικλήσεως των Συμφωνιών του ΠΟΕ για την αμφισβήτηση του νομίμου χαρακτήρα κοινοτικής πράξεως — Εξαιρέσεις — Κοινοτική πράξη σκοπούσα στη διασφάλιση της σχετικής εκτελέσεως και μνημονεύουσα τούτο ρητώς και επακριβώς — Ανυπαρξία τέτοιας πράξεως — Ευθύνη της Κοινότητας — Αποκλείεται
(Άρθρο 288, εδ. 2, ΕΚ κανονισμοί του Συμβουλίου 404/93 και 1637/98· κανονισμός 2362/98 της Επιτροπής)
3. Γεωργία — Κοινή οργάνωση των αγορών — Μπανάνα — Καθεστώς εισαγωγών — Δασμολογική ποσόστωση — Καθιέρωση και κατανομή — Εκχώρηση στην Επιτροπή εκτελεστικής αρμοδιότητας συνεπαγομένης ευρείας εξουσία εκτιμήσεως
(Άρθρο 211 ΕΚ κανονισμοί του Συμβουλίου 404/93, άρθρο 19 § 1, και 1637/98)
4. Γεωργία — Κοινή οργάνωση των αγορών — Μπανάνα — Καθεστώς εισαγωγών — Δασμολογική ποσόστωση — Καθιέρωση και κατανομή — Αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων — Παραβίαση — Δεν συντρέχει
(Κανονισμοί του Συμβουλίου 404/93 και 1637/98· κανονισμοί της Επιτροπής 1442/93 και 2362/98)
5. Γεωργία — Κοινή οργάνωση των αγορών — Μπανάνα — Καθεστώς εισαγωγών — Δασμολογική ποσόστωση — Καθιέρωση και κατανομή — Ελευθερία ασκήσεως επαγγελματικών δραστηριοτήτων — Προσβολή — Δεν συντρέχει
(Κανονισμοί του Συμβουλίου 404/93 και 1637/98· κανονισμός 2362/98 της Επιτροπής)
6. Γεωργία — Κοινή οργάνωση των αγορών — Μπανάνα — Καθεστώς εισαγωγών — Δασμολογική ποσόστωση — Καθιέρωση και κατανομή — Αρχή της αναλογικότητας — Παραβίαση — Δεν συντρέχει
(Κανονισμοί του Συμβουλίου 404/93 και 1637/98· κανονισμός 2362/98 της Επιτροπής)
7. Γεωργία — Κοινή οργάνωση των αγορών — Μπανάνα — Καθεστώς εισαγωγών — Δασμολογική ποσόστωση — Καθιέρωση και κατανομή — Αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης — Παραβίαση — Δεν συντρέχει
(Κανονισμοί του Συμβουλίου 404/93 και 1637/98· κανονισμοί της Επιτροπής 1442/93 και 2362/98)

1. Δυνάμει του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, κάθε δικόγραφο πρέπει να περιέχει το αντικείμενο της διαφοράς και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να εμφανίζονται κατά τρόπο αρκούντως σαφή και συγκεκριμένο ώστε να μπορεί

ο καθού να προετοιμάσει την άμυνά του και το Πρωτοδικείο να αποφανθεί επί της προσφυγής ή της αγωγής, ενδεχομένως χωρίς άλλα στοιχεία προς στήριξή της. Για τη διασφάλιση της νομικής ασφάλειας και της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, πρέπει, προκειμένου μια προσφυγή ή αγωγή να είναι παραδεκτή, τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά

στοιχεία επί των οποίων αυτή ερείδεται να προκύπτουν, τουλάχιστον συνοπτικώς, πλην όμως κατά τρόπο συνεπή και κατανοητό, από το ίδιο το κείμενο του σχετικού δικογράφου.

νων από πλευράς των οποίων το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο ελέγχουν τη νομιμότητα των πράξεων των κοινοτικών οργάνων.

Για την ικανοποίηση των επιταγών αυτών, το δικόγραφο αγωγής με το οποίο ζητείται η αποκατάσταση ζημιών φερομένων ως προκληθεισών από κοινοτικό όργανο πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που θα επιτρέπουν την εξατομίκευση της ενέργειας που ο ενάγων προσάπτει στο όργανο, τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της ενέργειας και της ζημίας που διατείνεται ότι έχει υποστεί καθώς και τη φύση και την έκταση της ζημίας αυτής.

Μόνο στην περίπτωση που η Κοινότητα θα επεδίωκε να εκπληρώσει ειδική υποχρέωση αναληφθείσα στο πλαίσιο του ΠΟΕ ή εφόσον μια κοινοτική πράξη ρητώς παραπέμπει σε συγκεκριμένες διατάξεις συμφωνιών συμπεριλαμβανομένων στα παραρτήματα της συμφωνίας του ΠΟΕ, οφείλουν το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο να ελέγξουν τη νομιμότητα από πλευράς των κανόνων του ΠΟΕ της σχετικής κοινοτικής πράξεως.

(βλ. σκέψεις 64-65, 191)

2. Για να υφίσταται εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας, κατά την έννοια του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, απαιτείται η συνδρομή ενός συνόλου προϋποθέσεων, συγκεκριμένα ο παράνομος χαρακτήρας της προσαπτομένης στα όργανα ενέργειας, το υποστατό της ζημίας και η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της προβαλλομένης ενέργειας και της επικαλουμένης ζημίας. Πάντως, εν όψει της φύσεως και της οικονομίας τους, οι συμφωνίες του ΠΟΕ και τα παραρτήματά τους δεν περιλαμβάνονται, κατ' αρχήν, μεταξύ των κανό-

Η Κοινότητα, θεσπίζοντας το καθεστώς του 1999, ειδικότερα τον κανονισμό 2362/98 για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού 404/93 σχετικά με το καθεστώς εισαγωγής μπανανών στην Κοινότητα, δεν επεδίωξε να εκπληρώσει ειδική υποχρέωση αναληφθείσα στο πλαίσιο των συμφωνιών ΠΟΕ, κατά την έννοια της νομολογίας αυτής, ενώ η ενάγουσα δεν μπορεί, κατά συνέπεια, να προβάλλει παράβαση εκ μέρους της Κοινότητας των εκ των εν λόγω συμφωνιών υποχρεώσεών της.

(βλ. σκέψεις 76, 114-115, 170)

3. Σύμφωνα με το άρθρο 211, τέταρτη περίπτωση, ΕΚ, η Επιτροπή, για τη διασφάλιση της λειτουργίας και της αναπτύξεως της κοινής αγοράς, ασκεί τις αρμοδιότητες που της αναθέτει το Συμβούλιο για την εφαρμογή των κανόνων που αυτό θεσπίζει. Από την οικονομία της Συνθήκης, εντός της οποίας πρέπει το άρθρο αυτό να τοποθετηθεί, καθώς και από τις απαιτήσεις της πρακτικής προκύπτει ότι η έννοια της εφαρμογής πρέπει να ερμηνεύεται ευρέως. Δεδομένου ότι η Επιτροπή είναι η μόνη που οφείλει να παρακολουθεί, κατά τρόπο σταθερό και προσεκτικό, την εξέλιξη των γεωργικών αγορών και να ενεργεί με την ταχύτητα που επιβάλλουν οι περιστάσεις, το Συμβούλιο μπορεί να ωθηθεί, όσον αφορά τον τομέα αυτό, στο να της παράσχει ευρείες εξουσίες. Κατά συνέπεια, τα όρια αυτών των εξουσιών πρέπει να εκτιμώνται, μεταξύ άλλων, με βάση τους ουσιώδεις γενικούς στόχους της οργανώσεως της αγοράς, δεδομένου ότι η Επιτροπή έχει την εξουσία να θεσπίζει όλα τα ασφαλιστικά μέτρα που είναι αναγκαία ή χρήσιμα για την εφαρμογή της βασικής νομοθεσίας, εφόσον βέβαια τα μέτρα αυτά δεν είναι αντίθετα προς την εν λόγω νομοθεσία ή προς τις σχετικές εκτελεστικές πράξεις του Συμβουλίου.

Δεδομένου ότι το Συμβούλιο έχει, εν προκειμένω, επιβάλει στην Επιτροπή να θεσπίσει μέτρα διαχειρίσεως των δασμολογικών ποσοτώσεων σύμφωνα με τη μέθοδο των παραδοσιακών ροών συναλλαγών, και τούτο δυνάμει του άρθρου 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 404/93, για την κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα της μπανάνας, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1637/98, και να λάβει τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που

απορρέουν από συμφωνίες που συνήφθηκαν από την Κοινότητα σύμφωνα με το άρθρο 300 ΕΚ, η ενάγουσα δεν απέδειξε ότι η Επιτροπή υπερέβη προδήλως τα όρια της εκχωρηθείσας σε αυτήν από το Συμβούλιο εξουσίας εκτιμήσεως όταν επεδίωξε να συμβιβάσει αυτούς τους στόχους θεσπίζοντας μέτρα διανομής των πιστοποιητικών εισαγωγής και κατανομή των εθνικών ποσοτώσεων, που προβλέπονται από τον κανονισμό 2362/98 για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού 404/93 σχετικά με το καθεστώς εισαγωγής μπανανών στην Κοινότητα.

(βλ. σκέψεις 183-185)

4. Αν και οι κοινοτικοί επιχειρηματίες που ήσαν ειδικευμένοι στο εμπόριο μπανανών λατινοαμερικανικής καταγωγής και αυτοί που ήσαν ειδικευμένοι στο εμπόριο μπανανών κοινοτικής καταγωγής ή καταγωγής ΑΚΕ επηρεάστηκαν κατά τρόπο διαφορετικό από το καθεστώς του 1993, μια τέτοια διαφορετική αντιμετώπιση φαίνεται να είναι συμφυής με τον στόχο της ενοποίησης των αγορών, μέχρι τότε στεγανών, και προς αυτόν της διαθέσεως στο εμπόριο μπανανών καταγωγής κοινοτικής και χωρών ΑΚΕ.

Είναι αληθές ότι, κατόπιν της δημιουργίας της κοινής οργανώσεως των αγορών στον τομέα της μπανάνας και για πέντε έτη κατά τη διάρκεια των οποίων ίσχυσε το καθεστώς του 1993, η κοινοτική αγορά της μπανάνας υπέστη σημαντικές μεταμορφώσεις, οι διατάξεις του κανονισμού 1637/98 για την τροπο-

ποίηση του κανονισμού 404/93, για την κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα της μπανάνας, δεν μετέβαλαν, πράγματι, αυτούς τους στόχους της ενοποίησης των εθνικών αγορών και της διαθέσεως μπανανών καταγωγής κοινοτικής και χωρών ΑΚΕ αλλά περιορίστηκαν στη μεταρρύθμιση του τρόπου λειτουργίας του καθεστώτος των συναλλαγών με τρίτες χώρες. Κατά συνέπεια, υπό το καθεστώς του 1999, η διαφοροποιημένη μεταχείριση μεταξύ επιχειρηματιών εξακολουθεί να είναι συμφυής προς τους στόχους της κοινής οργάνωσης των αγορών της μπανάνας και, υπό τέτοιες περιστάσεις, δεν συνιστά παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων, ικανή να συνεπάγεται την ευθύνη της Κοινότητας.

Εφόσον το καθεστώς του 1999 επιδιώκει, χωρίς να τους τροποποιεί, τους γενικού ενδιαφέροντος στόχους του κανονισμού 404/93, δηλαδή την ενοποίηση των εθνικών αγορών και τη διάθεση στο εμπόριο μπανανών καταγωγής Κοινότητας και χωρών ΑΚΕ, η εξέλιξη των οικονομικών συνθηκών που έχουν προκύψει από τη θέση σε ισχύ της κοινής οργάνωσης των αγορών στον τομέα της μπανάνας, που η ενάγουσα προβάλλει, δεν επιτρέπει να συναχθεί η ύπαρξη αφόρητης προσβολής των δικαιωμάτων της τελευταίας, πράγμα που δεν θα ικανοποιούσε τους εν λόγω γενικού ενδιαφέροντος στόχους.

(βλ. σκέψεις 220-221)

(βλ. σκέψεις 207, 209, 211-212)

5. Είναι δυνατή η επιβολή περιορισμών στην ελευθερία ασκήσεως μιας οικονομικής δραστηριότητας, ιδίως στο πλαίσιο μιας κοινής οργάνωσης των αγορών, υπό την προϋπόθεση όμως ότι αυτοί οι περιορισμοί ικανοποιούν πράγματι γενικού ενδιαφέροντος στόχους επιδιωκόμενους από την Κοινότητα και δεν αποτελούν, από πλευράς του επιδιωκόμενου σκοπού, υπέρμετρη και αφόρητη παρέμβαση που θα έθιγε την ίδια την ουσία των κατ' αυτόν τον τρόπο διασφαλιζόμενων δικαιωμάτων.
6. Ενόψει της ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει ο κοινοτικός νομοθέτης επί θεμάτων κοινής γεωργικής πολιτικής, μόνο ο προδήλως ακατάλληλος χαρακτήρας ενός θεσπισμένου στον τομέα αυτό μέτρου, σε σχέση με τον σκοπό που το αρμόδιο κοινοτικό όργανο επιδιώκει, μπορεί να επηρεάζει τη νομιμότητα ενός τέτοιου μέτρου. Αυτός ο περιορισμός του δικαστικού ελέγχου επιβάλλεται ειδικότερα εάν, στο πλαίσιο πραγματοποίησε κοινής οργάνωσης αγοράς, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ωθήθηκαν στο να πετύχουν διαιτησίες μεταξύ αποκλινόντων συμφερόντων, δηλώνοντας έτσι τι ακριβώς προτιμούν, στο πλαίσιο πολιτικών επιλογών επιπλοκών στον κύκλο των δικών τους ευθυνών.

Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η Επιτροπή επιδίωξε, κατά τη θέσπιση του κανονισμού 2362/98, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού 404/93, σχετικά με το καθεστώς εισαγωγής μπανανών στην Κοινότητα, να εναρμονίσει τους συμφυείς στην κοινή οργάνωση αγοράς στον τομέα της μπανάνας στόχους με την τήρηση των διεθνών δεσμεύσεων της Κοινότητας που απορρέουν από τις συμφωνίες ΠΟΕ καθώς και από τη Σύμβαση του Λομέ, συμμορφούμενη, ταυτόχρονα, προς την επιθυμία του Συμβουλίου η διαχείριση των δασμολογικών ποσοστώσεων να γίνει διά της εφαρμογής μεθόδου που να λαμβάνει υπόψη τις παραδοσιακές ροές συναλλαγών, στην ενάγουσα εναπόκειται να αποδείξει ότι οι διατάξεις του κανονισμού 2362/98, που διέπουν τη διανομή των πιστοποιητικών εισαγωγής και την κατανομή των εθνικών δασμολογικών υποποσοστώσεων είναι καταφανώς απρόσφορες για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου ενώ υπερβαίνουν τα όρια αυτού που είναι αναγκαίο για την πραγμάτωσή του, πράγμα που αυτή δεν έπραξε.

(βλ. σκέψεις 228-230)

7. Η δυνατότητα επικλήσεως της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης παρέχεται σε κάθε επιχειρηματία στον οποίο ένα κοινοτικό όργανο συνετέλεσε στη δημιουργία βασίμων προσδοκιών.

Συναφώς, αφενός, καθώς η ενάγουσα δεν υπήρξε διάδικος στις διαφορές μεταξύ της Κοινότητας και των εμπορικών εταίρων της σχετικά με τα καθεστώτα του 1993 και του 1999, οι συναλλαγές μεταξύ αυτών των τελευταίων δεν μπορούσαν να της δημιουργήσουν τέτοιες προσδοκίες.

Αφετέρου, λόγω της περιπλοκότητας των διατάξεων που έχουν θεσπιστεί με τις συμφωνίες ΠΟΕ και της ασάφειας ορισμένων εννοιών στις οποίες αυτές παραπέμπουν, η κωδικοποιηθείσα με το άρθρο 26 της Συμβάσεως της Βιέννης αρχή της καλόπιστης εκτελέσεως των διεθνών συμβάσεων συνεπάγεται μια εύλογη εκ μέρους της Κοινότητας προσπάθεια ώστε να λαμβάνονται μέτρα σύμφωνα προς τις εν λόγω συμφωνίες αφήνοντας ταυτόχρονα σ' αυτήν την επιλογή του τύπου και των μέσων για την επίτευξη του στόχου αυτού. Εν όψει του περιθωρίου εκτιμήσεως που διαθέτουν τα κοινοτικά όργανα κατά την επιλογή των μέσων που είναι αναγκαία για την πραγματοποίηση της πολιτικής τους και την εκπλήρωση των διεθνών δεσμεύσεών τους, η ενάγουσα δεν μπορούσε να έχει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη σχετικά με σύμφωνη προς τα συμφέροντά της τροποποίηση του καθεστώτος του 1993.

(βλ. σκέψεις 255-256)